

HARDING NOČE SLEDITI WILSONO- VEMU ZGLEDU.

Dvalet govorov namerava imeti
haškemu sodišču v prilog.

PREDSEDNIK JE MNENJA, DA BI NAROD RAD VSTOPI V RAZSODIŠČE.

Washington, D. C., 5. marca. — Da je predsednik Harding z vse resnostjo oprijel nakane, apravi Zdržene države v haško razsodišče, ki je pod okriljem lige narodov, je razvidno iz pisma, ki ga je predsednik pisal ohaškemu podgovernerju Earl D. Bloomu.

Objava tega pisma takoj po odgoditvi kongresa in odpor proti predsednikovi zahtevi v senatu, naj bi bil imenovan ameriški zastopnik v haško razsodišče, to oboje je napotilo Hardinga k sklepu, izvajati vse svoj vpliv na narod svojem tozadevemu predlogu v prid med dolgiimi postavodajnimi pooblašci, ki bodo trajale, če ne pride kaj nujnega vmes, do meseca decembra v tem letu.

Kakor namigavajo razni opazovalci, se namerava predsednik Harding poslužiti Wilsonove taktike ter imeti celo vrsto govorov po deželi haškemu razsodišču v prilog.

Predsednik je za trdno prepričan, da je velika večina ameriškega naroda za njim v njegovem prepričanju, da morajo Zdržene države postati članica haškega razsodišča. Tudi bo napel vse svoje sile, da prepriča novi senat v tem smislu.

Konec svojega pisma, ki ga je pisal, kakor že omenjeno, odzgoraj ohaškemu podgovernerju, je dejal takole:

"Jaz smatram ustanovo mednarodnega razsodišča z njegovo jurisdikcijo za enega največjih napredkov, ki jih je človeška družba naredila na poti k razmiram, v katerih se bo dalo nadomestiti silo s pravico. Razsodišče bo gledalo na to, da reši sporna vprašanja, preden postanejo akutno nevarna; one namerava izločiti vzroke konfliktov in vojne. Zastranega mislim, da bi naj bila naša dežela med najbolj iskrenimi pristaši in zagovorniki takšnega programa."

Jugoslovani in Italijani so se sešli in razšli.

Italijani zahtevajo pristanišče
Baroš.

Pariz, 6. marca. — Konferenca jugoslovanskih in italijanskih delegatov v Opatiji, ki so hoteli končno rešiti reko vprašanje, se je razšla. Baroš je vzrok nesporazuma.

Italijani si tohnačijo rapalsko pogodbo na ta način, da Jugoslavija dobi le tiste dele reškega teritorija, ki so spadali k Avstriji od časa Marije Terezije. Italijani pravijo, da Baroš se ni bilo za časa Marije Terezije, zato mora ostati Italijanom. Jugoslovani pa zavračajo to tolmačenje pogodbe in zahtevajo Baroš zase. Pogajanja se mogoče obnove.

Svedski škof pesti Francijo.

Stockholm—Svedski škof Soderblom je izrazil senzacijo, ko je na konferenci skandinavskih in baltičkih cerkva dejal 5. t. m., da se je Francija pristudila nevtalnemu svetu ravno tako kot Nemčija leta 1914. Invazija Ruha ni nič bolj kot je bila invazija Belgije. Francija bo s svojo brutalno imperialistično politiko sbrutalizirala vse Evropo.

Učitelji v Nemčiji protestirajo proti invaziji.

Berlin. — (Federated Press.) — Zveza učiteljev in Društvo nemških filologov sta adresirala skupni apel na učitelje v drugih deželah, da naj protestirajo proti zasebi mnogih šol v rukski dolini po Francoski. Francoski so rekvirirali šolska poslopja in razbili šolski poduk.

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Silni snežni vihar je divjal v Pittsburghu, Pa. Vlaki so prenehali voziti.

Harding je začel hoditi Wilsonovo pot.

10,000 delavcev, ki izdelujejo pletenine, zastavkalo v New Yorku.

Ameriški premog izvažajo v Nemčijo.

Inozemstvo.

Nemčija apelira na ves svet za pomoč. Štirje Nemci ubiti v Ruhru.

Ruski delavci ponudili živila nemškim delavcem v Ruhru.

Jugoslovansko-italijanska konferenca v Opatiji se je razbila.

Lenin piše, da mora svetovna revolucija čakati na prubo ljudstva v Indiji in Kitajski.

30 Bolgarov in trije Srbi ubiti v Makedoniji.

JOHN D. JE DOSMRтни JETNIK, PRAVI DEBS.

Delavci se morajo še veliko naučiti, da delajo stari bojovnik na volilnem shodu.

Chicago, Ill.—"John D. Rockefeller, ki ima več dolarjev kot kateri drugi človek na svetu, je po mojem mnenju največji revnik," je rekel Eugene V. Debs na volilnem shodu v Melzarsovi dvorani, 2242 W. 33rd Place, zadnjo nedeljo popoldne. "Rockefeller sicer ni jetnik v Atlanti, nahaja pa se v dosmrtnem zaporu v svojem gradu v Tarrytownu, N. Y. Njegov grad je opremljen s posebnim sistemom razsvetljave, tako da se s pritiskom enega samega gumba takoj razlije luč po vseh prostorih. Tako se najbrž vsi ljudje čuvajo pred morilcem. Nikdar nima mirnega spanja, ker se vedno boji, da zadržanji bomba požene njegovo palačo v zrak."

Debs je dalje dejal, da socialistična stranka postane velika politična sila v Ameriki v prihodnjih šestih mesecih. Socialistom se nikamor ne mudi. Ako bi se zgodil čudež, da socialisti danes dobe moč v roke, bi bila njihova vlada kmalu strmoglavljena. Delavci se morajo še veliko naučiti, predno bodo sposobni za samovlado.

Kadar se dva kapitalista srečata in si sežeta v roke, je tako, kakor da bi dve mrzli klobaši jeterne prišli v dotiko. Kadar pa si dva socialistična stianeta roki, tedaj je v tem stiku nekaj električnega, ki čine kakor ogenj v vse Ele. Taki so ljudje, ki se bojujejo za dobro drug drugega," je dejal Debs.

Na shodu je govoril tudi William A. Cunnga, socialistični kandidat za župana.

POSTAVA ZA POVRNITEV TU- JEGA PREMOŽENJA.

Washington, D. C. — Predsednik Harding je v ponedeljek podpisal izvršni ukaz, po katerem je naročeno upravniku zasebnega premoženja sovražnih tujerodcev, naj izvrši vse določbe nove postave za povrnitev tuje lastnine, zasežene med vojno do vrednosti \$10,000.

Upravnik zasežene lastnine sovražnih tujerodcev je pooblaščen vzeti denar iz blaginje, ki je naložen tamkaj, da more tako povrniti, kar je treba vrniti tujerodeem v smislu tozadevne postave.

Anglijska vlada sopro poražena.

London. — Torijska Bonar Lawova vlada je v par dneh doživela dva poraza pri izrednih volitvah. V okraju East Wiltshir je bil izvoljen liberalce, v Mitchamu pa laborit J. Chatter Ede, ki je dobil 683 glasov večine nad konservativcem. Mitcham je veljal za "torijsko Gibraltar".

Toriji so "torijsko Gibraltar". — Toriji so tako ustrahali izida dvojih volitev, da je Bonar Law takoj sklical izredno sejo kabineta in vlada je prišla razpravi o pomoči brezposelnim. Delavska stranka ima zdaj 144 poslancev v parlamentu.

GOVERNOR SMALL NIMA ČASA ZA SOD- NO OBRAVNAVO.

S tem izgovorom hoče znova zavleči sodno obravnavo, ki naj dožene njegovo krivdo ali nedolžnost.

NJEGOVI OTOŽITELJI NAJ POČAKAJO ŠE DO JULIJA MESECA.

Springfield, Ill. — Governor Len Small je znova poskušal zavleči sodno obravnavo, na kateri naj bi povedal, kaj se je zgodilo s obrestmi davčnega sklada, ko je bil on državni blaginjak.

V svojem tozadevemu predlogu, vloženem na okrožnem sodišču okraja Sangamon, poskuša governor odložiti svoj odgovor državnemu glavnemu pravdniku Brudageju, ki bi rad pregledal račune za časa zadnjih petih državnih blaginjakov, vsaj do meseca julija.

Governor se sklicuje na svojo zaposlenost. Pravi, da mu je cestni program napravljal dela še čez glavo. Treba mu je imeti dan s dnem sestanke z odseki in delegacijami, zamljati načrte ter se pečiti z mislijo, kako izvršiti na najboljši način zgradbo 1,000 milj ceste potov to leto.

Od meseca decembra sem, pravi, ni bil zaposlen samo podnevi, nego tudi vsak večer. Priprave na poslanico pred legislaturo so mu vzele zelo mnogo časa. Mnogo opravkov ima tudi kot vrhovni posebnik državnega vojaštva.

Bivši pet blaginjakov je: Governor Small, podgoverner Fred E. Sterling, avditor javnih računov Andrew Russell, nadalje William Ryan, ml., in Edward E. Mitchell. Še samo tožba proti Smallu, Sterlingu in Russellu pa proti tistim, ki soje dobri zanje, mislo dokončane v okraju Sangamon.

Najrevnejši med revnimi so obse- leni.

Palo Alto, Cal. — (Federated Press.) — "Edino najrevnejši med revnimi so obsešeni," se glasi letak ženske organizacije v Kaliforniji, ki agitira za odpravo smrtne kazni. "Ljudje, ki so e-kekskutirani, so navadno siromaki brez prijateljev in ne razumejo jezika na sodišču, ki jih obsodi na smrt. Bogatin, če je kdaj obsojen na smrt, je navadno pomilostjen."

Velika brezposelnost na Niso- semskem.

Hag. — (Feder. Press.) — Na temelje podatkov, ki jih je v januarju kompiliral holandski splošni statistični biro, je v Holandiji 111,050 delavcev brez dela; od teh je 7055 žensk. Statistika pa se nanaša le na mesta s 5000 in več prebivalci. Brezposelnost v manjših mestih in po deželi je še večja.

Zgodovina, ki mora biti zgod- vina.

Madison, Wis. — (Fed. Press.) — Wisconsinški senat je soglasno sklenil, da se tekst šolskih knjig, ki uče zgodovino, ne sme izpreminjati. Zadnje čase se je pričela valed uspešne britke propagande potvarjati zgodovina Zdrženih držav v letah. Ameriški revolucionarji se opazujejo kot "krdelo razkritih glav" in se smejejo na vse načine.

Povodnji v Franciji.

Pariz, 6. marca. — Narastle reke valed deževja so poplavlile polja in vasi v srednji Franciji. Tisoče ljudi je izgubilo domovja. Sena je narastla šest čevljev.

Šest izrov ubitih.

Dublin, 6. marca. — V bitki v okraju Kerry so bili smrti ubiti trije republikanci in trije vojaki Svobodne države; trije republikanci so bili ranjeni in sedem ujetih.

Ruski šir v Nemčiji.

Hamburg. — Ruski šir "Kommunist" je 4. t. m. dospel sem iz Petrograda s 2900 toskami rzi za Nemčijo. Vse pošiljave ruskega šira, ki zaenkrat pridejo v Nemčijo, znašajo 20,000 ton. Vrhovnega čaka 50,000 ton šira v Udesi in Novorossijska na izvoz.

TO SE NI ZGODILO V KOLONI- JALNIH OASIH, MARVEČ DANES!

Wilmington, Del. — Zamorec Butron Quail je vzel iz voza na železniškem tiru korbico premo- ga, vrednega 75 centov. Bil je aretiran in obsojen na petnaht udarcev z bičem po golem hrbtu na javnem mestu in na leto dni zapora. Premoga ni porabil, ker mu ga je bil vzel stražnik na mestu. Zamorec je dokazal, da je smrzoval in bil je brez denarnih sredstev.

PROCES PROTI HER- RINSKIM RUDARJEM.

Gardisti in stavkarski so sopro nastopili kot državne priče.

Marion, Ill. — Prvi priči proti šestim rudarjem, ki so obtoženi umora gardista Antona Mulkovicha, sta bila pogrebnik in mlilni oglednik (koroner) iz Herri-Oba sta izjavila, da ne vsta zagotovo, katero truplo je bilo Mulkovichovo. Pogrebnik je dejal, da v suknuj enega mrljisa so bili papirji, ki izkazujejo, da je bil dotičnik vojak, ampak on ne ve, če je bil to Mulkovich.

Nato je nastopil William Cairns, bivši Lesterjev gardist, ki je okrevl od ran, katere je dobil v bitki s rudarji 22. junija 1922. Cairns je bil glavna državna priča pri prvi obravnavi. Izpovedal je, da je dobro poznal Mulkovicha. Bil je v Erie, Pa., ko je stopil kot prostovoljec v ameriško armado in udeležil se je treh ofenziv na francoski fronti.

Cairns je pričal, da so bili obtoženci Otis Clark, James Brown in Filip Fontaneta v skupini stavkarjev, ki je ubila Mulkovicha in druge gardiste. Cairns je deloma priznal, da je v teku prve obravnave prejel \$50 dnevno, ko je pričal proti rudarjem, ko ga je pričel izpraševati George Stone, odvetnik zagovornišva.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Štrajk rudarjev v Gumberlandu, B. C. (Kanada), ki je sledil razstrelbi plinov pred nekaj tedni, pri kateri je 33 mlajubilo življenje, je končal s porazom za delavce. Razstrelba je bila vzrok slabe ventilacije in to vedo vsi rudarji. Ali ker so neorganizirani, si ne morejo pomagati. Zdal drug za drugim opuščajo delo, ker se boje, da pride kmalu druga eksplozija.

Department za delo je pričel s preiskavo gnilih sanitarnih razmer v viloopredilnicah v Patersonu, N. J.

Mesčno razsodišče v Novi Zelandiji je odločilo, da za delavca s ženo in dvema otrokoma zadostuje \$18.26 tedenske mezde. Delavske organizacije ostro protestirajo proti temu odloku.

10,000 delavcev, ki pletejo jopiče in drugo blago, je zastavkalo v New Yorku. Zahtevajo 44 ur dela v tednu in zvišanje mezde. Organizacija je še mlada in v kratkem se združi s krojaško unijo I. L. G. W. U.

Deportirani skebi. Zvezne oblasti so poslale nazaj v Evropo 125 mož, katere je vthotapila v Ameriko železniška družba Central Railroad v New Jerseyu in jih zaposlila v svojih delavnicah kot skebe. Vthotapljeni so bili kot morharji.

Proč od Los Angelesa! V Los Angelesu, Cal., je 25,000 delavcev brez dela.

DERS NA SHODU JUGOSLO- VANOVI.

Prihodnjo sredo 14. marca sverger govori Eugene V. Debs na volilnem shodu jugoslovanskih in italijanskih delavcev v dvorani Sokol Chicago na 2345 So. Kodzie Ave., Chicago. William A. Cunnga, kandidat socialistične stranke za župana, je tudi med govorniki. Vstopnina 25 centov. Začetek shoda točno ob pol osmih sverger. Slovesni delavci v Chicago, pridite vsi na ta shod!

WORK, PRIDEN DELA- VEC V VINOGRADU G. ROCKEFELLERJA.

Njegovo imenovanje za notranjega ministra je zelo všeč oljnim interesom.

V KROGU STAROKOPITNIH POLITIČARJEV VLADA VELI- KO VESELJE.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Generalni poštari Hubert Work, o katerem je znano široko države Colorado, da je priden delavec v vinogradu gospodov Rockefellerjev, in šigar imenovanje za ministra notranjih zadev so sprejeli oljni interesi s velikanskim zadovoljstvom, je naredil v gotovih krogih silen vtis, ko je priporočil predsedniku Hardingu, naj vodijo pošto te dežele velekapitalisti.

Predsednik Narodne zveze pošt- nih uradnikov Gilbert E. Hyatt in zagovorniki civilne službe so naglas ugovarjali proti tej ideji.

Work, ki je odločil svojo poštarsko službo dne 4. marca, da naredi prostor senatorju Newu in Indiane, enemu tistih hromih gosjakov, katerim je predsednik Harding preskrbel dobro službo, predlaga, naj bi bil sistem nastavljanja poštarijev pod civilno službo odpravljen, da bi potem sa- vzemali poštarska mesta veletrgovci, kar bi omogočalo predsedniku neposredno zvezo s krajevnimi trgovskimi zbornicami in po- dobnimi trgovskimi organizacijami v izbiranju poštarijev.

Starokopitni političarji so se silno razveselili tega načrta, ker vidijo v njem povrnitev starih sla- stih časov, ko so bili politični smagovalec v stanu pograbiti ves plen zase in svoje pomagance.

Work poudarja potrebo "tr- govec vpljega razreda" v politični službi. Tako je po njegovem mnenju dobili le v vtiških indus- trijskih podjetjih. In če bi bili poštariji izvzeti od civilne službe, pravi on, bi poštni uradi bili i- ven vsake politike.

"Organizirani poštni uradniki in drugi uslužbeni se strinjajo v tem, da bi naj bili trgovci v pošt- nem departamentu, ali to pa ne more, ki so isurjeni v velebiznis- skih poslih, nego ljudje, ki so isurjeni v poštih poslih," je dejal načelnik unije poštih uradnikov Hyatt.

"Poše poštarijev in vse druge v pošttem departamentu naj bi o- pravljali ljudje, ki so isurjeni v takih poslih."

"Ideja poštarija Worka bi po- tegnila poštni departament še globlje v politiko, kakor pa je sedaj. Kar potrebuje poštni de- partament, je to, da se iznebi po- litike popolnoma ter omogoči poštним uslužbenecem s pravišnim postopanjem izvrševati poštne posle tako, kakor to zahtevajo ljudski interesi."

BOSTONSKA STAVKA KON- ČANA.

Boston, Mass. — (Federated Press.) — Krojaška stavka v tem mestu je končana. Podpisana je kolektivna pogodba, po kateri je delavcem zagotovljen desetod- stotni mezdni povisek, šest po- stavnih praznikov in razsodišče za poravnavo delavskih sporov, 42 krojaških delavnic, ki so pod kontrolo zveze massachusettskih krojaških izdelovalcev, je podpi- salo omenjena pogodbo. Šestnajst neodvisnih izdelovalcev je spre- jelo iste pogoje in unijo mezd- no lestvice.

Ameriški kolektor v Parizu dobi vse, samo denarja ne.

Pariz. — Ameriški kolektor dolgov Wadsworth je dnevno po- goščen s finimi obedi in večerjami, pri katerih ne manjka šampanca — toda o denarju neboje francoski gostiteljji nič slišati. Wadsworth je dobil nasvet, naj se Amerika naplaja s nemškim materijalom.

Ruski svati Pisce.

Moskva. — Komisar sunanjih zader Čičerina je 5. marca dostavil finškemu poslaniku ostro noto, svaro Fines, naj ne izkoriga pri- lici sporov glede Karelije, kar- ira je del sovjetske republike.

RUSKI DELAVCI PONUDILI ŽIVILA DELAVCEM V RUHRU.

Moskva, 6. marca. — Eksekuti- va ruskih delavskih unij je br- zojavno vprašala delavske tovar- niške odbore v Berlinu, če je tre- ba poslati kaj živil delavcem v Ruhru. Ruski delavci so priprav- leni poslati 9000 ton živil v Ruhr v prihodnjih treh ali štirih tednih s pogojem, da bodo živila zagotovila dostavljena delavcem.

NEMČIJA APELIRA NA VES SVET ZA POMOČ.

Francoski sopro ubili štiri Nemce
in okupirali dva nova mesta.

VELIKA BREZPOSLELNOST V RUHRU.

Duesseldorf, Nemčija, 6. marca. — Francoski vojaki so ubili enega Nemca in drugega ranili v Westerholdu, ko so ju zasledili na železniški progi. Drugi Nemec je bil ubit v Hordu, tretji v Bochumu in četrti v Essenju, kjer so Francoski streljali v ljudsko množico; trije Nemci, med temi dva dečka, so bili ranjeni.

Francosko četo so včeraj nasadili Remscheid in Kronenburg; obe mesta imata približno 13,000 prebivalcev. Po vsem Ruhru se vral veliko gibanje francoskih čet, med katerimi je več zamorskih enot.

Število brezposelnih delavcev v Ruhru raste dnevno. Tovarna sa tovarno sapira vrata valed po- manjkanja sirovin in prevetika zaloge izdelka na rokah. Rudarji večinoma posejajo v rovih, osi- roma delajo na popravkih. Pro- dukcija premoga je manj ko 30 odstotkov normala. Poljski delavci, katerih je v Ruhru 180,000, se bili veščadi odslavljeni.

Stavka v Danstadu se nade- lja. Stavkarji pohtajo poštne boje in pogoje, da se znižali interesi vsi vtiški od 10. do 30. leta, medtem ko se bodo možki od 34. do 45. leta dnevno priglajali vojaškim obilostem.

Berlin, 6. marca. — Ministrski predsednik Cuno je danes v par- lamentu ponovno označil stalno nemško vlado, da je namreč vlada pripravljena na pogajanja glede reparacij, toda ne prej, dokler Francoski ne izprazni Ruha. Cuno je apeliral na vse države, ki niso zainteresirane pri ekupaciji nemških krajev ob Reni, naj inter- venirajo in pridobijo Francijo za mirno in uspešno rešitev odškod- ninskega vprašanja.

Svetovna revolucija čaka na Indijo, pravi Lenin.

Ljudske mase v Aziji morajo biti
svoj izobražene.

Moskva, 5. marca. — Lenin je priobčil v "Pravdi" dolg članek o vprašanju svetovne revolucije. Revolucija je sicer nelsogibna — pravi Lenin — toda najbrž bo odgo- dila, dokler se ljudstva v Indiji in na Kitajskem naj deloma ne zbude iz duševnega mrtvila in pripra- vijo za boj.

Intervencionisti v Evropi so dobili po- grbi — nadaljuje Lenin — in protirevolucija v Rusiji je strta doli nesoglasja v taboru iz- koriščevalcev na vzhodu in zapa- di (Japonska in Amerika). Do- ker ne pride končni konflikt, v katerem bodo velike ljudske mase v Aziji igralo valno vlogo, se mora Rusija prilagoditi zašasno- mu ekonomskemu programu, ki ima varovati sovjetsko republiko pred imperialističnimi državami Evrope.

Navaril se verujejo v plemstvo.

Monakovo. — (Federat. Press.) — Čudne radi se gode na Bavar- skem. Nek štastnik je bil pred kratkim pošiljan v plemiša — štiri leta po sprejemu nove ustave, ki prepoveduje plemstvo v nem- ški republiki.

VARN.

Chicago in oklice. V četrtik- jano. Severni veterovi Baines iz- de ob 6.35, valed ob 6.35.

SLIKE IZ NASELBIN.

Clinton, Ind. — Dne 15. febr., t. j., je mati zemlja za vedno sprejela v svoje okrilje Christino Celik, soprogo Thom Celika, predsednika dr. 461 S. N. P. J., v Shirkvillu, Ind. Pokojna je bila stara 48 let in zapuščala poleg žalujočega soproga tri otroke v starosti od 9 do 16 let, ki so ob njeni krsti nepopisljivo bridko jokali. Pokojna Christina je bila kakor večina mater pravi vzor neizmerne materinske ljubezni; velika skrb za svoje mile in drage je premočno vplivala na njeno globoko čustveno srce in kruta usoda je hotela, da je kot žrtve plemenitega materinskega poklica za srčno napako podlegla v veliko žalost njenih ostalih. Izguba tako blage in skrbne matere je res teža in nenadomestljiva, toda tolaži naj vas zavest, da je pokojna v življenju vestno vrnila svoje plemenito delo, da vam je bila zvesta soproga in skrbna mati do hladnega groba. Za veseljem pride žalost in za življenjem pride smrt. To je usoda nas vseh, to je železni neizprosni zakon narave, ki ga ne omejuje niti bridke solze nedolžnih otrok. — In, ker je nemila usoda tako hotela, da se je morala blaga mati ločiti od svojih dragih že zdaj, se moramo udati usodi ter jo izročiti v okrilje matere zemlje v večni počitek. Na svojem zadnjem potu te spremljajo številni sodržavni znanstveni in prijatelji in kot znak teškega slovesa smo preložili o-bilo bridkih solz — želimo, da mirno počiva v clintonkem mirovdvoru; blagi spomin vzorne matere pa bo živel vedno med nami.

Nesrečni žalujoči družini iskramo moje srčno sožalje! Malikaradna veselica, katero je priredilo žensko društvo dne 10. febr. je bila povojno oblikana, bilo je obilo raznovrstnih mask tako je bila zabava izvrstna in popolna za kar se na tem mestu vsem vdeležencem in imenu društva iskreno zahvaljujem.

Zadnja časa prihaja na društva dokaj prošenj iz raznih krajev, na katere se kakor druga društva tudi naše društvo po možnosti odzove, toda sklep društva na zadnje redni seji je bil, da se na prošnje, ki ne bodo potrjene s društvenim pečatom in gnetopisno podpisane od društvenih uradnikov v bodoče društvo ne bo oziralo. Toliko v blagotnostno naznanje vsem prisadetim.

Dne 18. febr. sem kot potovalna zastopnica lista "Prosveta" obiskala rojake v Indianapolisu, Ind. O tej priliki sem imela čast se spoznati s tamkajšnjimi rojaki, ki so me povsod prijazno in gostoljubno sprejeli. Vapeh je bil kljub praveci sibirski zimi nepričakovano zadovoljiv, za kar gre vsa zahvala Antonu Berkopecu in Frank Krefelnu, ki sta me ves dan spremljevala ter vodila uspešno agitatorično delo, za kar se njima na tem mestu iskreno zahvalim.

List "Prosveta" je vsekakor med tamkajšnjimi rojaki zelo ranljiv za kar prihaja napredni duh polagoma v ospredje, da si je že poznati, da so nekateri že proces pod vplivom vere. Kljub temu deluje list vapočno, oziroma gradivo, ki ga prinaša list. Poleg lista pa je tudi precej agilnih rojakov, ki neumorno delujejo za napredek in splošno, kjer se jim nudi prilika zato, kar dokazuje vseh agitatoričnega dela.

Omenim naj tudi, da tamkajnji zvesti ljubitelji lepe narodne ideje — dramatike se marljivo pripravljajo, da priredijo znano veselo igr. "Trije tički", za kar njim iskramo od moje strani iskreno priznanje in želimo jim obilo vsestranskega vapoča. — Christina Omahne.

Piney Fork, Ohio. — Žalostno tega sroč naznanjam, da smo izgubili iz naše srede člana društva Novo leto, št. 176, brata Stefana Freglej, ki je umrl v najlepši moški dobi, star 30 let. Pokojni brat je bil rojen v vasi Ivanoviči na Hrvaškem. Bil je član angleškega društva "Odd Fellows", katerega člani so ga izročili materi zemlji. Bil je član lokalne št. 2183 rudarske organizacije, ki se je udeležil pogreba s zastavo. Pokojni Stefan je bil podpredsednik našega društva, je bil zaveden proletarec, zvest član delavskih organizacij, za katere se je bojeval, čital je delavsko časopisje, dokler ni podlegel krutemu kapitalističnemu kopitu.

Naše društvo je darovalo v zadnji podraz ranjiku svoje-mu članu lep venec in tako društvo od "Odd Fellows".

Ranjiki brat zapuščal v stari domovini očeta in mater, dva brata, dve sestri in eno sestro v Youngstownu, Ohio. — Nagrobni govor sta držala predsednika obeh društev, katerima je pripadal.

Pokojni brat Stefan, počivaj mirno v tuji deželi in lahka naj ti bo zemlja. — Predsednik društva št. 176.

Purglove, W. Va. — V naši naselbini delamo čisto po novi metodi. Drugo polovico meseca februarja smo delali samo dva dni v dveh tednih, in tako si človek lahko predstavlja, kolik je naš zaslužek, ako je komaj po en dan dela v tednu. V tej okolici so tudi premožnejše družbe, kjer po rovi delajo vsaki dan, toda toliko ljudi je po prostorih, da so drug drugemu napoti.

Drugo nedeljo meseca februarja imel sejo socialistični klub št. 228. Pri tej seji je prišlo do razprave glede večerne šole, da bi pričeli a podučevanjem za pridobivanje državljanških papirjev, izvoljen je bil odbor, da dobi prostor in učitelja. Prostor je že preiskrbljen in tudi učitelj, tako, da je vse v redu, sedaj je samo želja, da bi se jih čimveč vpisalo v to večerno šolo.

Rojaki, ako se ne bomo sami pobrigali za našo izobrazbo, ki je nam v dobrobit, se drugi ne bodo brigali za nas. Tu je sedaj lepa prilika, kajti vsak se lahko vpiše za obiskovanje večerne šole. Čimveč nas bo in čimveč bo naše zanimanje do šole, toliko bolj bomo napredovali. Vsak je potreben poduka v angleškem jeziku. Stroški so tako mali, da jih ni niti omenjati in jih vsak z lahkoto utrpi.

Preskrbljeno je vse, torej vsi na sejo dne 11. marca, ki se bo vršila ob dveh popoldne v Liberty dvorani. Na svidenje vsi do zadnjega! — Joseph Zelaznik.

Fits Henry, Pa. — Nesreča je zadela našega rojaka in člana našega društva brata Franka Indofa. Dne 15. septembra je šel s jutraj na delo. Bil je prevažalec vozilov. Ob pol dveh popoldne se je utrgala nad njim plast kamenja in ga poškodovala. Takoj je bila na lieu mesta pomoč, izkopaljo so ga izpod kamenja ter ga spravili na površje. Poslali smo ga s prvim vlakom v Pittsburgh, Pa., v bolnišnico "Meray" s nadejo, da ga zdravniki ohranijo pri življenju, toda poškodbe so bile pretežke; drugi dan ob treh zjutraj je zavedno zaspal.

Naš pokojni brat Frank Indof je bil v najlepši moški dobi, star komaj 28 let; doma iz Vaša pri Litiji. V Ameriko je prišel še kot otrok pred 20 leti s svojimi starši. Tu zapuščal stariše, šest bratov in tri sestre. Bil je član društva Slobodomiselnici, št. 169 S. N. P. J., član rudarske organizacije in socialističnega kluba.

Pogreb pokojnika se je vršil civilno dne 19. februarja na pokopališču v West Newtonu, Pa.

Ranjiki brat Frank Indof je bil pošten in miroljuben značaj, saj to je pokazala tudi udeležba pri pogrebu, katerega so se udeležili znanec od blizu in oddaleč. Frank je bil preudaren borilec za izvo-

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim sroč naznanjam vsem sorodnikom, znanem in prijateljem žalostno vest, da je preminula naša edina hčerka

FRANCIS PETAO,

stara 18 mesecev. Bila je vedno zdrava, a po dvotedenski bolezni je za vedno zaspala dne 18. febr., 1923. Pogreb se je vršil dne 20. februarja na Narodno pokopališče v Midway, Pa. Iskreno se zahvaliva sosedom in prijateljem, ki so nama bili v pomoč in tolažbo za časa bolezni in ob smrti najine hčerke. Lepa hvala društvu "Glas Naroda", št. 89, S. N. P. J. za krasni venec, katerega so položili na krsto svoji soprogi in članici Mladinskega oddelka S. N. P. J. Hvala moji materi in moji sestri Paulini Kosem za krasni venec. Nadalje lepa hvala za krasni darovani venec Mladincem in Mladenkam. Hvala Hvala in Mr. Nagel, Mrs. in Mr. P. Lukan, Mrs. in Mr. F. Lukan, ter Mrs. in Mr. F. Pinter. Lepa hvala vsem, ki so nam pripomogli pri pogrebu s avtomobilom in sploh vsem, ki so kaj pomagali in se udeležili pogreba. Počivaj mirno naša draga hčerka, lahka naj ti bude ameriška zemlja. Žalujoči ostali: John in Frances Petao, stariši. Midway, Pa.

jevanje pravice delavstva. Pri zadnjih distriktnih volitvah rudarske organizacije je izvršil dosti naporenega dela, toda ni podlegel delu in ni se ustrašil težko. Njegov cilj je bil za odpravo sedanjega krivičnega sistema in izboljšanje delavskih razmer. Bil je agilen v organizaciji in se kot tak prizadeval po vsi svoji moči, da se odpravi korupcija in nadržanost. Še veliko bi lahko pričakovali od njega kot vztrajnega borce, toda usoda ni hotela, vse njegove namene je prebrala s kruto roko in ga nam vzela za vedno.

Veliko smo izgubili z bratom Indofom, poznamo njegovo delo in zavedamo se njegovega pravičnega dela. Bil je razumen in učen nas je, kako naj delamo, da bo naš boj uspešen. Njega ni več in nastopili smo njegovo dediščino — razširjanje nauka o preudarnem in vztrajnem boju za izboljšanje pravice. Njegov spomin je ostal med nami in njegovi nauki. In kakor nam je bil drag pokojnik, tako naj bo nam drag njegov spomin in za istotako dragocenost sprejmemo njegov nauk ter ga razširjamo dalje, da zasveti v vrste delavstva luč spoznanja in bo tako odpravljeno izkoriščanje.

Kratko je bilo Frankovo delo in kot mlad mož še ni bil potreben politika, toda kdo se more upirati neizprosni usodi. Lahka naj mu bo ameriška gruda, solnce naj ga obsveja s jasnimi žarki in mu dela prijazen dom političar Starišem, bratom in sestram draga pokojnika iskreno sožalje. — Frank Zivan.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z tužnim sroč naznanjam sorodnikom znanem in prijateljem žalostno vest, da je preminul moj preljubljeni brat

HERIBERTO E. SALOKAR.

Umrli je dne 12. febr. v starosti 43 let za srčno bolezen. Pokopali smo ga po katoliškem obredu na katoliško pokopališče kakor je bila njegova želja še pri zdravniški pameti.

Lepo se zahvalim vsem, ki so mu kaj pomagali v njegovi bolezni. Posebno hvalo izrekam društvu Tabor Slovenov št. 304 S. N. P. J., (katerega član je bil tudi ranjiki) ki so mu polpili lep venec na njegovo krsto in ga tako lepo spremlili k zadnjemu počitku.

Rojen je bil v Strugah pri dobrem polju. Tukaj zapuščal mena brata v stari domovini pa enega brata in tri sestre. Najtibode lahka tuja gruda.

Stanko Salokar, 650—4th St. San Francisco, Calif. (Sušec 1.—1923).

FARMA NA PRODAJ.

Podpisani prodam 240 akrov obsegačo farmo. Lepa prilika za dva, ker se lahko razdeli v dva enaka dela po 120 akrov, čez katere teče velik potok. Na vsaki je sadni vrt in gospodarsko orodje, ter poslopje. Proda se prazno ali z orodjem in živino. Dovolj semena vsake vrste, veliko rži, koruze in krompirja. Kdor želi kupiti, naj mi piše na naslov: Matevž Hren, R. No. 4, Box 34, Hesperia, Mich. (Adv.)

POSEBNA 30 DNEVNA PONUDBA.

\$6.50 \$6.50

Jamieson nikakoli nra, drži dobro čas, možda se zaveda, vendar se ne odloči. ZASTONJ vamre, ki kupi naš R. & B. avtomatski revolver No. 22-32 in 33 kalibra, 6 streliv s enim vide-nim. Tak revolver se prodaja povsod v delovnih delovnih za \$21.75. Kadar naredite prvič svojemu klijentu in tudi ako kadete samoplačnika ali katerikoli klijenka izdelka. Ne pozabite darovati v naravi, temveč samo 35 centov v podatku spoznanja na podlago trditve in kadar vam prištevamo plačano blago tedaj plačate \$4.50 njemu. Počistite se to poudariti in ne odlašajte, gite do darov ker solnce ur je de-žanje. THE WESTERN SALE CO. Dept. K-18 2126 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

GALILEO GALILEI JE IMEL PRAV.

Galileo Galilei (1564—1642) eden prvakov eksperimentalne znanosti, od leta 1592 profesor matematike na paduanskem sveučilišču v Italiji, kamor so prihajali dijaki iz vseh krajev Evrope poslušat njegova predavanja, je bil avtor polzunknega principa. On je rekel:

Ena sama poskušnja zadostuje, da prepreči tisoče mogočnih argumentov. Ta princip poskušnje, namesto preprečevanja je bil apliciran tisočkrat pri Trinerjevem zdravilno grenkem vinu in rezultat je, da danes vedo ljudje po vseh krajih Zdrav držav in Kanade, da je Trinerjevo zdravilno grenko vino neprekosljivo zdravilo v slučajih slabega tega, slabe prebave, plinov v črevesju, glavobolov, slabega počutja in drugih želodčnih neredov. Če tega zdravila ne poznate, potem ne zgublajte časa z argumenti, ampak kupite

Najboljše Cigarete

CUNARD
ANCHOR
V JUGOSLAVIJO v 8 dneh plus-
jeje vsak teden veliki parniki.
AQUATANIA.....45,667 ton
MAURETANIA.....30,704 ton
BERENGARIA.....32,022 ton
Prijazna kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obedna, kadlina in počivalna soba. Pokrito promenado nadkrovi. Izvrstna krito promenado nadkrovi. Nobenih skrbi.
Cunardovi Money Order'i se kupujejo v Jugoslaviji hitro, varno in zanesljivo.
Za potni listek in druge pojavnice upražite pri bližnjem agentu v vašem mestu.
CUNARD ANCHOR LINE
140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

eno steklenico od Vašega lekar-narja ali trgovca s zdravili in poskusite ga! Sprevideli boste, da je njegova popularnost dobro zaslužena. Poskusite Trinerjev Lini-meni za revmatizem, nevralgijo, zvinjenja, otekline ali poščbine, Trinerjev Cough Sedative za prehlade in Trinerjev Antiputrin za bolna grla! (Adv.)

SPIRITUALIZEM

Demonstriranje posmrtnega življenja, vsako nedeljo ob 2:30 min. popoldne.

ZASTONJ.

3437 Ogden Ave., v dvorani št. 4 sgraj blizu Trumbull Ave., Chicago, Ill.

Influenca

napada ljudi z veliko hitreco. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in drugih delih, bolečine v mišicah, mrzlica in splošna onemoglost so nekatera znamenja te bolezni. Kaj naj se stori za to? Ostanite v postelji ali doma dokler ste bolni in vzemite

SEVEROVE TABLETE ZA PREHLAD IN GRIPPO

Ravnajte se po navodilih, ki se dobe v omotu. Cena 30c.

Organov za dihanje se najraje prime in valed tega je važno, da imate vedno doma pri rokah

SEVEROV BALSAM ZA KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat bolno in pokvarjeno, pomoč dobite ako rabite

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje v grlu in za ispiranje nosa, s čemur držite čisti prehod in prost nalezljivih bacilov. Cena 35 centov.

Gornja zdravila se dobe v prodaj v lekarnah. Vselej upražite po "SEVEROVIM" in ne jemljite dragih.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

ODHOD IN PRIHOD.

Ne pozabite in na polotoku se najprej potujo. Rojaki se vračajo v domovino, bodite tisti na obliki in po opravkih.

V STARI KRAJI—Ako ste Vi med onimi, ki se namenjeni v stari kraj to ponedel, tedaj je v Vale karist, da potujete "ZAKRAJSEK & ČEŠARK" v New Yorku, ki je znana po avto tečaj in splošni potrošni in katere Vam pripravljajo oni številni rojaki, ki so do sedaj skraj nje potovali.

IZ STAREGA KRAJA—Po 1. julija t. j. bo spet potilo 6426 Jugoslovancev v Ameriko. Ako ste Vi namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, tedaj je najbolje, ako povratite vse potje, ki se s tem v zvezi, tveški ZAKRAJSEK & ČEŠARK v New Yorku. Ona Vam bo dala vse informacije, tečajne potroške, letne, prodajne karte, celovito poslaže denar na karto, ter se tudi, Valens potniku svoje pomoč ob prihodu v New York.

POSILJANJE DENARJA—Tveški ZAKRAJSEK & ČEŠARK ima svoje lastne direktne avto s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in je zato v stanu biti rojakom na službo pri posiljanju denarja. Njene posiljitve pridejo točno na našo pošto ter se izplačajo hitro brez vsakega odlašanja.

Ne pozabite tega, kadar pošljete denar v stari kraj.

Za nadaljna poiznanja se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & ČEŠARK.

70 — 9th Ave., New York, N. Y.

Zakaj naš narod

zaupa svoje ban-

čne posle nam

Zato ker smo vključeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebno pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, ker smo si v teku tridesetletnega obetanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

vložiti varno svoj denar,
kupiti preverljive hipoteke (mortgage),
poslati denar na vse strani sveta,
kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti \$1,000.00 ali več, ure-diti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarke transakcije, ali če ima, naj bo še posameznik, društvo ali zadruga, denar za investirati, naj se vedno obrne na naše

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGO-SLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD ŠTIRINAJST MILJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice
CHICAGO, ILLINOIS

KAPITAL IN PREDTEK
\$1,250,000.00

BANCNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsi, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevnem potiskom naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

NOVOTARIJAM SE SMEJEJO LJUDJE, KI NE MISLIJO.

Zgodovina sama nam pove, da smo v človeški družbi imeli marsikaj za zakonito stvar, kar smatramo danes za nezakonito. Nekoč je bil zakon, da je človek smel imeti sužnje in sužnice. Kupil jih je na javnem sejmu kot na pr. danes kupujejo živino. Prodal jih je lahko, kadar jih je hotel. Raztrgal je lahko narazen družine. Mater je prodal sužnjem, očeta zopet drugemu, otroke je mogel sam pridržati ali jih pa prodal tretjemu sužnjem, ki je zopet razprodal brate in sestre. Vse to je bilo zakonito. Vstali so pa ljudje-med sužnji in sužnjem, ki so učili, da je tako ravnanje v protislovju z naravnimi in božjimi zakoni. Sužnjem, ki so tako učili, so se posmehovali v začetku in govorili o njih, da niso zdrave pameti. Sužnje, ki so se drznili kaj takega govoriti, so bičali ali jih pa kaznovali s smrtjo, kajti smatrali so jih za puntarje proti svojim gospodarjem.

Kasneje smo imeli tlako, neke drugo formo suženjstva, v kateri so najbolj ječali kmetje. To je bilo v fevdni dobi. Kdor je učil, da se mora tlaka odpraviti in da so kmetje ravnotako človeška bitja kot grofi in baroni, je bil nevaren hujskač ali pa blaznež. Ali tlaka je kljub temu padla, kajti zdrava človeška pamet je zmigala.

V starem veku je bilo v navadi, da so vojne ujetnike odgnali s sabo, na kar so jih prodali kot sužnje. Z odpravo sužnosti je padla tudi ta grda naprava, o kateri so nekateri trdili, da so jo ustvarili bogovi. Morsko roparstvo je nekoč cvetelo na vseh morjih. V vojnem času je bil morski rop legaliziran. Napadli so trgovske ladje in ugrabljene ladje odvažali v svoje pristane, kjer so jih prodali. In če je kdo govoril, da je pomorako roparstvo grda in nezakonita reč, so se mu smejali.

Senator Borah je prišel na dan z resolucijo, s katero namerava postaviti vojno izven zakona. To ne gre, vpijejo vsi podporniki vojne, dokler ne bodo vsi narodi civilizirani. Ugovori teh nasprotnikov Borahove resolucije so ravno tako smešni, kot ugovori nekdanjih prijateljev sužnosti, tlake in morskega roparstva. Tudi oni so klepetali in ugovarjali, da se sužnost, tlaka in morsko razbojništvo ne dajo odpraviti, dokler ne bodo vsi narodi civilizirani. Kljub temu so pa telesna sužnost, tlaka in morsko razbojništvo skoraj pozabljeni, dasiravno niso še vsi narodi civilizirani in so še tisti narodi, ki se nazivljejo civiliziranim, še daleč proč od prave civilizirane človeške družbe, ki ne bo poznala drugega boja kot tekmo za palmo kulture.

Borah tudi ne misli s svojo resolucijo povzročiti, ako se na Ameriko navale necivilizirani narodi, da Američani mirno rečejo: "Na tukaj smo, pa nas podavite in pokoljite". Ampak Borahova resolucija pravi, da naj narodi, ki se smatrajo civiliziranim, postavijo vojno izven zakona. To pomeni, da se mora ustvariti mednarodni sporazum in da morajo nanj pristati narodi, ki pravijo, da so civilizirani. Ako narod pravi, da ni zato, da se za civilizirane narode odpravi vojskovanje, tedaj tak narod samega sebe postavlja med necivilizirane narode.

Da se vojna postavi izven zakona, je treba, da pri tem deluje več narodov. Ti narodi se morajo sporazumeti med seboj, da ne bodo napadali drug drugega in da bodo svoja sporna vprašanja predložili mednarodnemu tribunalu, ki je sestavljen iz zastopnikov narodov, ki so pristali na sporazum. To bi bil začetek podlage za odpravo vojne.

Praktična stran takega sporazuma bi se kmalu pokazala. Narodi, ki so pristali na tak sporazum, bi lahko znižali vojno breme. Skrčili bi lahko stroške za armado in mornarico, ker bi skupne armade in mornarice bile še vedno jačje, kot pa armade narodov, ki verjamejo v oboroževanje in vojskovanje. Gospodarska moč teh narodov bi se tako povečala, da bi zdrobili moč narodov, ki so pridržali vojne kot nujno potrebo, ako bi se ti narodi navlčili na narode, kateri so napravili mednarodni sporazum za odpravo vojne. Zadnja vojna je pokazala, kaj šteje gospodarska moč v vojni. Združene države se niso pripravljale za vojno v tem smislu, kot so se v Evropi. V Združenih državah so razvili poljedelstvo in industrijo, v Evropi so pa sestavljali velike armade in gradili velike mornarice. In ko je prišlo do resnega trenutka, je Amerika imela na milijone vojakov, ki niso bili nič slabši, kot oni, ki so se na raznih vežbališčih učili leta in leta paradnega koraka. In Amerika je zalagala ves zavezniški svet z živili, stroji in drugimi potrebščinami.

Marsikom se zdi Borahova resolucija neumna. Ali tisti, ki jo smatra za kaj takega, le pokazuje, da ne zna

misliti ali da mu za podlago njegovega mišljenja služijo stare in obrabljene fraze, v kakršne so navadno zaljubljeni ljudje, ki verjamejo v sirovo silo, v sirovo moč močnejšega.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Verona, Pa. — Prošli mesec je v tej naselbini umrl rojak Joseph Sinkov, ki je bil dober človek in pošten rojak v vseh ozirih. Za časa krize je bil na stanovanju pri rojaku Johannu Morelu, a ni imel denarja, da bi plačal hrano in stanovanje. Prišla je stavka in z drugimi je vztrajal vsakozki. Ko smo stavko dobili pa je šel delat tudi on, da oddelži in poravnava svoj dolg. Malo časa je služil, obiskala ga je bolezen. Hiral je vedno bolj, moral je v postelj, potem v bolnišnico in tam za vedno zaspal.

Ko je legel, je sam sprevidel, da je vedno slabši, poklical je več članov društva, kateremu je pripadal in poleg tega naročil, naj pokličejo mirovnega sodnika, da bo naredil testament. Tako je testament preuredil, da kar je dolžan na hrani in stanovanju ter za zdravila, naj se poplača, ostalo vso pa naj podelijo dedičem, to je očetu in sestrji. Tako je sodnik prišel in naredili so vse potrebno.

Zdravnik ni pustil bolnega Josepha v bolnišnico do zadnjega, šele ko je bil že bistlo slab in je bilo videti, da zanj ni nobene pomoči, ga je pustil. Ves čas bolezni je stregla Josepha uboga vdova, ki je res nudila kolikor je mogla, dobro postrežbo. Saj je bila tudi gotova, če bolnik umrje, da bo dobila poplačan dolg, če pa ozdravi, ravnotako. Toda reva se je zmotila. Ko je on umrl, je tukajšnji tajnik društva poslal na ednotin urad listine. Prišlo je nazaj, da vdova ne dobi ničesar. Revni vdovi je pred dvema mesecema umrl mož in ji ni zapustil drugega kot pet nedorastlih otrok, katerih najmlajši še ni star eno leto, najstarejši pa 12 let. Iz tega se vidi, koliko je izgubila ta revna družina. Ni bila zadostna prva nenačakovana izguba očeta, če drugi mora trpeti na škodo.

Dostikrat sem že aludiral, da so društva dobra v slučaju bolezni in gotovo je to, dokler je človek še živ, ko umrje in ne ve nič, pa se jemljejo radi njega še ko leži v zemlji. To je radi tega, ker morajo drugi trpeti za njem nastali dolg. Marsikoga sem videl, da ga je prestrašila groza in žalost, ko je stopil v hišo pokojnega Ivana Morela in solze so mu stopile po obrazu. In ravno aludiral sem nekaj ljudi, ki imajo na stanovanju same, da čeprav so pri društvu, če kateri izmed njih zbolijo, da ga ne bodo držali, če nima denarja. Torej, ko bo revež zbolel, ga bodo pomirili na cesti čeprav je pri društvu zavarovan! Ko je človek mrtev pač ne more več govoriti.

Ne mislite rojaki, da sem jaz zoper podpora društva, temveč po pišem valednega, da malo premislite radi pravil, ki določajo, da se iz posmrtnine pokojnega člana ne more plačati eventualnih dolgov ranjkega, če ni tako na certifikatu zapisano. Dobro, da bi rojaki nekoliko o tem pretresali, kajti vsakdo ima rad svoje. — Frank Boštjančič.

ZDRAVNIŠKI NASVETI.

Piše vrhovni zdravnik F. J. Kern.

Vprašanja in odgovori.

Srbečica.

Član piše: Že dve leti me strašno srbi pri zadnjem črevesu. Najhujše je, ko pridem pod odejo. Bil sem še pri treh zdravnikih pa mi še vedno mrgoli in pa arbi. Poskusil sem še žvepleno mazilo (Sulphur Ointment), ki ste ga nasvetovali v Prosveti, pa mi tudi to ne pomaga. Kakšno zdravilo naj bi rabil?

Žvepleno mazilo sem nasvetoval za "arab" (Itch, scabies), ki je nalezljiv in ga povzroča majli klopi ali uši, ki se zarijejo v kožo, katerih a prostim očesom niti ne vidimo. Za druge vrste srbečice aler ne pomaga. Žveplo pomori pri srabu živalce in srbečica poneha, kjer pa ni živalce, tudi žveplo ne bo pomagalo. Veliko ljudi, zlasti starejših, srbi pri zadnjem črevesu, o čemer si ne upajo govoriti niti pri zdravniku. Vsekokoli je lahko več. Včasih je

majhna rana pri odprtini (fissure), ki se ne zaceli, zopet drugič je nekake vrste ekzem (eczema), kateri ne vemo vzroka. Imel sem lansko leto bolnika, ki tri mesece ni spal radi srbečice. Zdravil sem ga s kromarjevo lučjo (ultraviolečni žarki); v dveh tednih je bil zdrav. Mazila včasih nekaj zaležejo, dostikrat pa ne. Najboljše so mazila iz živega srebra in smole, "Blue Ointment" (živo srebro zmešano z mastjo) včasih pomaga. Vdrgne se v kožo vsak večer. "Blue Ointment" se dobi v lekarnah. Seveda je treba paziti na anago in prostor zmvati s toplo vodo, kateri primčate boraksa.

Jetika.

Član mi piše: Odkar sem imel influenco, se ne počutim dobro. Eni zdravniki pravijo, da imam sušico, drugi pa da sem bolan na želodec, vedno po malem kašljam in slab apetit imam, da dostikrat bljujem in težko diham. Kakšna bolezen naj bi bila to?

Če bolnik kašlja par mesecev in obenem hujša, ima vročico, se pot, je bolezen brkone jetika. Če pljuje, naj da parkrat preiskat pljunke; navadno se dobijo bacili jetike, če član trpi na sušico. Edin drugi krivičen kašelj bi bila naduha, katero pa lahko poznamo po kašlju. Včasih kašljajo ljudje valed srčne napake, katero tudi lahko vsak zdravnik dozna. Če ni ne naduha, ne srčne napake, je kroničen kašelj navadno povzročen po jetiki. Za jetiko ni posebnih zdravil. Svež zrak, dobra hrana, počitek — to je akoro vse. Zdravil ni vredno jemati, razen morda ribje olje.

Solnečne kopeli.

Članica piše: Ker že dlje časa ni bilo v Prosveti Zdravniških nasvetov, sem mislila, da je vžela Vaše mesto "Sola za ohrano zdravja". Zelo sem se veselila, ko sem v 20. št. zopet zagledala Zdravniške nasvete. Omenili ste zopet bolezen "sciatiko", kar mi daje povod, da Vam pišem, kakšno skušnjo sem imela sama s to boleznijo.

Pred 3. leti ste opisali ravno to bolezen. Obtožili ste moram, da mi nasvet takrat ni bil povolji, ker se mislila, da je to redka bolezen in bi rajše čitala kaj drugega. Shranila sem vseeno — ta Vaš dopis (kakor hranim vse druge). Imela sem kmalu potem influenco. Po influenci me je pa nekakega večera zagrabilo v hrbtu in v levem stegnu. Dobila sem sama sciatiko. Bila sem v postelji 3 tedne. Zdravnik mi ni mogel pomagati, rekel mi je, da naj si dam izruvat zobe. Pustila sem si poruvat petnajst zob, bolezen v nogi je bila pa vseeno vedno hujša. Z močim sva se nato preselila na farmo. Hlala sem s drugimi po kolenih, ker stati pripognjena nisem mogla mesec dni. Končno iti po kolenih nisem mogla lesti. Nazadnje sem se domislila še Vašega nasveta, da se zdravim s solncem. Vsak dan sem se hodila ali bolje vlekla gret na solne. V par dneh sem bila toliko boljše, da bi lahko na solnce zaspala, ker že kakih šest mesecev nisem mogla pončiti dobro spati. Po dvajsetih dneh mi je bila noga lažja in bolečina se ponehala tako hitro, da sem se sama čudila. Kmalu po tistem sem šla v mesto zdrava, da se s ljudje kar čudili. Zato se priročno zahvalim za Vaše nasvete.

To pismo priobtim ne iz samohvale, pač pa, ker mi je dokaz, da moji nasveti vseeno včasih kaj zaležejo. Zdi se mi namreč pogostokrat, da lajikom ni mogoče govoriti in pisati o boleznih, da bi res kaj zaleglo. Če je neka podobnih slučajev med čitatelji Prosvete, je moj trud obilno poplačan. Prepričan sem, da je solneča luč (naravna ali umetna) ena najboljših zdravil za kronične bolečine v živcih (sciatika, nevritis) in v kosteh (kroničen revmatizem) kakor tudi za jetiko v vseh delih telesa. Poleti bi se morali ljudje poslužiti tega naravnega zdravila v večji meri. Potrebne pa je, da solnce dobro opeče in da se bolnik zdravi več tedno ali mesecev.

Ameriški premog v Nemčijo.

Norfolk, Va. — Redno izvažanje premoga v Nemčijo je prišlo iz Hampton Roads.

Naše družinske razmere.

Z ravnine. — Prosveta je vredna zlata. V tem listu dobi čitatelj vse: poduka in zabave ter tudi tolažbe dovolj. A kakor ima vsaka reč dobro in slabo stran, tako je tudi z oglasom rojaka, ki pravi, da bi se ženil, pa ne mara "divorsanke". Slaba stran je bila v tem, da je sprožil. Zaropotalo je, da vem, da se je sam ustrašil ropota. Za nas trpinke pa je le dobro, da včas vemo, da ni vsaka sama in to nam je v tolažbo, zakaj, kadar je človek nesrečen, mu je v največjo tolažbo, da vidi poleg sebe enako čutečega ali enako nesrečnega, da ni v nesreči sam. To je resnica in ne pišem je, da bi bila navoščljiva srečnim, tega ne poznam. Je pa človeška narava taka, da je bolj nagnjena k slabemu kot k dobremu. Če človek vidi, da drugi nosi ravnotako težko kot on sam ali še bolj, pa se mu oni sili in tako pozabi svojo nesrečo.

Dopisnica "s hriba" pa je bolj po starem kopitu, ker ne ve, da je lepo vse, kar je moderno. Zato je tudi razporka lepa, ker je moderna. Če bi prišla ona hribovka k nam na ravan, pa bi videla, kako se svet ravna po modi. Moramo pa iti z duhom časa naprej in ne ostrati se pri tem na preteklost. Preteklost je šla, glejmo na bodočnost. Strinjam se s vsemi drugimi naprednimi dopisniki, nikakor pa ne s onim iz Glencoe, O., ki misli, da je Prosveta samo za pečlarje in hribovce. Če se on izobražuje s tem, da čita, kako se je prižgala pečlarju šupa in kako strašno budo mu je vleči ploč, se me nesrečne izobražujejo in zabavajo s vsem, kar nam pride prvo v roke, kakor se potapljajoči prime vsake bilke. Srečni na hriba pa se bojijo, da bodo nam prišlijeni pomagati. Nikar tega, saj je dopisnica iz Milwaukeeja dobro povedala, da si ločene žene znajo tudi same pomagati. Ženske smo dobile v Ameriki volilno pravico, zakaj bi tudi za dopisovanje ne imele ravnotake pravice? Ne morem torej pojmiti, zakaj bi urednik vrgele naše dopise v peč, pečlarjska v koč, priobčil pa samo dopise o njih, ki molčijo in imajo potrpljenje kar na vagonu.

Nisem ločena, otroci so vzrok, kajti treba je nanje računati. Prej dokler niso bili otroci, pa je bil vzrok bog in vera. Zadnja sta tudi kriva, da sem se možila, ker takrat sem mislila, da je postal mož bog in verjela tudi še v druge grehe. Skusila sem vse "dobrote" zakona še toliko, da lahko sočustvujem z nesrečno poročenimi. Ne štejem pa med nesrečne poročene kake "Lepe Vide" tudi ne komedijantke Gizele. Take si same prepogosto nakopljejo bridko pokoro, ne da bi jih sodili "s hribov".

Je že res, da bi bilo v mnogih slučajih boljše, da bi vsak malo potrpeč, toda dosti možkih je, ki nočejo biti pravi nič krivi in vsi krivdo svračajo na žene. Ne morem se pohvaliti, da sem vse voljno potrpeča in molčala. Skusila sem tudi s potrpljenjem in molkom, toda zato sem bila še bolj tepena. Saj še obojenec potrdi obsodbo z molkom.

Če bi bila Prosveta pred 15. leti izhajala in prinašala tako čtivo, pa bi bilo za marsikatero rojaka boljše. Za mene veliko boljše!

Gotovo je marsikateri zakonik mož presenečen, ko vidi, kako se tudi ženske zavedajo svoje pravice, toda s tem ne svetujem ženam, da bi črtile svoje moč, niti najmanj ne, ljubijo naj jih in slajše jim bo življenje. Naj jim le sezuejo čevlje, če pridejo domov izmučeni, posebno če priznajo, da žene delajo to iz ljubezni do njih. Nikar pa naj možje ne štejejo, da je to dolžnost žensk in da jim potem za plačilo še delijo bres. Če bi imela jezik pripravljen, bi ne mogla molčati! Pa'ko pride mož domov natrkan, mesto da bi se vlečel spat, prične ženo zmerjat, da je ona pijana.

Končati moram, ker se v resnici bojim peči, da bi dopis skozi dimnik ne sfrtetal na Mero. Pozdrav vsem, ki se z nami strinja. — Čitateljica.

Canonsburg, Pa. — Dopisnica iz La Salle, Ill., pravi, da nikakor ne spada v naš list prepiranje glede družinskih razmer, in strinjam se s hjo. Prej ne bo konca tega dopisovanja, dokler ne bodo taki prepiri poravnani sodnijskim potom. Naj še bodo družinske razmere kakoršnekoli, v javnost ne spadajo, posebno ne potom Prosvete. — Joe. Kannus.

Meteoriti.

Harding je postal tirjalec v Francijo. Mari bi prihranil stroške. Francija takrat plača dolgočasno Ameriki, kadar najdejo drugi zaklad v Egiptu — in še to s pridnikom.

Volitive pokažejo od časa do časa, da imajo mezdni sužnji svoje noge, svoj želodec in svoje roke, toda glave so jim še vedno v skladišču modernih sužnjedrčev, kjer so lepo složene in zaznamovane s listki, ki se od časa do časa enostavno prestejejo in zopet shranijo za bodoče štetje...

Komik Charlie Chaplin, ki ima desetstot dolarjev tedenske plače, pravi, da je preraven, da bi se ženil.

Charlie je runaj "naših družinskih razmer."

Ker sem že pri "naših družinskih razmerah", bi rad rekel eno ali dve.

Ali se zakonskim trpinom in trpinkam ne zdi, da so poroke krive vseh teh preklicanih preprirov in razporečnih kavsov? Ako bi ne bilo poroke, bi "gotovo" ne bilo "divorsov". Fakt je, da največ ljubimi in najmanj preprija je pred poroko, najmanj ljubezni in največ preprija pa po poroki. Zakaj ne bi torej zaroka trajala do konca dni?

Med generali na obeh straneh je navadno mir; vojna je le med prostaki, navadno topovno krmo. Kadar prostaki na obeh straneh sklenejo mir in poženo generale na fronto; tedaj pa bo mir sares.

Katero delo se danes najmanj isplača:

Risanje zemljevida Evrope. Izkanje zakladov v Egiptu. (Zaklad itak ukradejo roparji ali Francozi.)

Kandidiranje ljudi. (Kandidiraj osle pa bodo vsi izvoljeni.) Pisati agodovino o svetovni vojni. (Kdaj pa je bila konačna?) Dokazovati mrličem, da so še živi.

Františkanska propaganda za okupiranje S. N. P. J.

Današnji blagoslovljeni kapitalistični sistem je tak, da se človek ne more roditi niti oditi s sveta brez denarja. Zdravnik, ki poglene dete na svet, zahteva \$35 do \$50, in pogrebnik, ki te zagrebe ali sežge, zopet zahteva svoj harem, ki je že naravnost nasramen. Kako so naj revež rodi in umrje?

Vse, vse služi dobičku; vse, vse je uklenjeno.

V znamenju enotne fronte: Sivček, ti na desno, rjavček pa na levo! Lišček kar naprej, vranček pa nazaj!

Jesti smeč kar češ, piti pa ne. Kaditi smeč tupatam, v Utahu pa ne.

V Splenditownu so ti gledališča odprta ob nedeljah, v Smugletownu pa ne.

V Greenwich Villagu je ljubezen svobodna, v Helltownu pa ne smeš poljubiti svoje žene.

V Buffalu lahko še — hvalabog! — govoriš o Pithecanthropu erectu, v Oklahomi pa ne smeš pokazati slike Heidelbergke celjusti.

Tako živi in cvete demokracija.

V Jugoslaviji je na vsakih pet volitev po en kandidat. Kadar bo vsak volilec kandidat in bodo vsi izvoljeni — takrat "vremena Kranjcem bodo se zjasnila."

K. T. B.

FOSTER IN TOVARIŠI ZAHTEVAJO DRUGEGA SODNIKA.

St. Joseph, Mich. — Wm. Z. Foster in 21 komunistov, ki so obtoženi kršenja protidiskalitičnega zakona s obdržavanjem tajne konvencije v zadnjem avgustu, zahteva, da se obravnava vrši pred drugim sodnikom in v drugem okraju. Sodnik White je jasno pokazal, da sovraži obtožence in v okraju Berrien bo težko dobiti poroto, ki bo brez predhodkov napram komunistom. Na podlagi teh dejstev zahtevajo odvetniki obtožencev, da se proces premesti drugam. Sodniške odgovori na to zahtevo dne 7. marca.

Francoski kmetje prodajajo zlato Rusiji.

Pariz. — Francoske oblasti so odkrile 3. marca, da veliko kmetov v opustošenih krajih severne Francije prodaja skrito zlato zastopnikom Sovjetske Rusije. Več kmetov je bilo aretiranih.

OFICIJELNA NAZNAJILA S. N. P. J.

INICIJATIVA.

Društvo Sokol, stev. 98, SNPJ, v La-Salle, Ill., si uoja tem potom predložiti članstvo SNPJ, sledeči inicijativni predlog:

Clen IV. "Konvencija", točka 5, ki se glasi: "Na konvenciji imajo delegatje in gl. ter drugi odborniki le po en glas pri vseh glasovanjih in volitvah. Glasovanje pri predlogih se vrši z dviganjem roke, lahko se pa konvencija izreže za tajno glasovanje s listki, ako uvidi, da je to umestno, ali polimskim glasovanjem, ako to zahteva ena četrtina članov zbornice. Volitve konvencijne predsednika, podpredsednika, konvencijne tajnika in drugih odborov ter gl. odbora se vrše tajno, ako je nominiran več kot eden kandidat za določeno mesto. Pri predlogih, kjer pravila ne predpisujejo drugače, in pri volitvah, kjer sta le dva kandidata, odloča navadna večina oddanih glasov; pri volitvah, kadar kandidirajo za eno mesto trije ali več delegatov, mora biti absolutna večina, to je, najmanj en glas večine nad vsemi ostalimi kandidati. Pri enakosti glasov se voli ponovno," naj se nadomesti s sledečo točko: —

Clen IV. "Konvencija", točka 6, "Na konvenciji imajo delegatje in gl. ter drugi odborniki le po en glas pri vseh glasovanjih in volitvah. Glasovanje pri predlogih se vrši z dviganjem roke, lahko se pa konvencija izreže za tajno glasovanje s listki, ako uvidi, da je to umestno, ali polimskim glasovanjem, ako to zahteva ena četrtina članov zbornice. Volitve konvencijne predsednika, podpredsednika, konvencijne tajnika in drugih odborov se vrše tajno, ako je nominiran več kot eden kandidat za določeno mesto. Pri predlogih, kjer pravila ne predpisujejo drugače, in pri volitvah, kjer sta le dva kandidata, odloča navadna večina oddanih glasov; pri volitvah, kadar kandidirajo za eno mesto trije ali več delegatov, mora biti absolutna večina, to je, najmanj en glas večine nad vsemi ostalimi kandidati. Pri enakosti glasov se voli ponovno,"

Clen VII. "Glavni odbor", točka 2, ki se glasi: "Za slučaj smrti, odstopa ali odstavljajja katerega člana gl. odbora, izvoli konvencija poleg aktivnih gl. odborov namestnika, in sicer: dva namestnika nadzornega odbora, enega namestnika gl. podpredsednika, enega namestnika gl. pomočnika tajnika, enega namestnika gl. pomočnika odbora, pet namestnikov gl. bolniškega odbora in dva namestnika izvršilnega odbora. Namestnikom so izvoljeni tisti kandidati, ki prejmejo največ glasov za izvoljenimi odborniki. Namestnik prevzame službo takoj, ko je izpraznjeno določeno mesto in je dolžan do konca službene dobe," naj se nadomesti s sledečo točko: —

Clen VII. "Glavni odbor", točka 2, ki se glasi: "Za slučaj smrti, odstopa ali odstavljajja katerega člana glavnega odbora, izvoli glavni odbor poleg aktivnih glav. odborov namestnika, in sicer: dva namestnika nadzornega odbora, enega namestnika gl. podpredsednika, enega namestnika gl. pomočnika tajnika, enega namestnika gl. pomočnika odbora, pet namestnikov gl. bolniškega odbora in dva namestnika izvršilnega odbora. Namestnikom so izvoljeni tisti kandidati, ki prejmejo največ glasov za izvoljenimi odborniki. Namestnik prevzame službo takoj, ko je izpraznjeno določeno mesto in je dolžan do konca službene dobe,"

VIII. Clen. "Volitve glavnih odborov", ki se glasi: "(1) Glavni odbor se voli na konvenciji imed zastopnikov delegatov in glavnih ter konvencijnih odborov na način kakor je določeno v IV. clenu, 5. točka. V nadzorni odbor so izvoljeni tisti kandidati, ki prejmejo povratni največ glasov, in tisti, ki dobe največ glasov za izvoljenimi odborniki. V porotni osek je izvoljenih tistih pet kandidatih, ki dobe največ glasov pri volitvah, kjer sta le dva kandidata, odloča navadna večina oddanih glasov; pri volitvah, kadar kandidirajo za eno mesto trije ali več delegatov, mora biti absolutna večina, to je, najmanj en glas večine nad vsemi ostalimi kandidati. Pri enakosti glasov se voli ponovno,"

(2) Kandidat za gl. odbornika na konvenciji ali pri splošnem glasovanju mora biti najmanj eno neopretgnano leto član jednote. Od kandidature so izključeni tisti člani, ki so bili kdaj kaznovani zaradi poverljivega v jednoti ali izven jednote, in pa taki, katerim se je dokazalo, da so na kak način izkoristili jednote.

(3) Glavni odborniki prevzamejo svoja mesta 1. januarja po redni konvenciji in njihova služba traja štiri leta. V službi izrednih volitev pa nastopijo gl. odborniki službo tedaj, kadar določi gl. izvršilni odbor. Gl. odborniki, ki so izvoljeni na izredni konvenciji, nastopijo svoje službe tedaj, kadar določi ta konvencija, "naj se nadomesti s sledečim členom: —

VIII. Clen. "Volitve glavnih odborov", ki se glasi: "(1) Vse glavne odborne in članstvo potom splošnega glasovanja vsaki dve leti. Prvi se vrše volitve leta 1924 in za tem vsaki dve leti.

(2) Vse član ali članice se lahko pridruži kot kandidati za vsako mesto v glavnem odboru, ako se čuti sposobnim in ima kvalifikacije, da bo točno in vestno izpolnjeval njemu po pravici naložene dolžnosti in dele.

(3) Prijave na kandidature se vrše prvi od prvega februarja do včerajšnjega 15. marca 1924 in potem pa vsaki dve leti, volitve se začnejo pa s 1. majem, ter se zaključijo s sedmim junijem 1924 in potem vsaki dve leti.

(4) Vse prijave na kandidature, ki dosežejo v glavni urad po 15. marcu, so dovoljvalne; kandidati se mora prijaviti na glavni urad pismenim putem, potem avnega družba; društvo mora poslati na glavni urad uradno pismo, da je član potom pravilno avtoriziran za kandidature. Glavni tajnik objavi imena kandidatov med 15. ar-

ci in prvim majem vsaki toden v uradni številki glasila.

5. S prijavo kandidature mora vsako društvo poslati na glavni urad tudi sposobnosti vsakega kandidata, te sposobnosti objavi glavni tajnik pod imenom kandidator, kar pa mora biti sporočeno na kratko, stvarno in brez glasovne priporočila. Kandidature imajo čas do 10. aprila, da opozorijo glavne tajnika na pomanjkljivosti, ki se se slučajno vrile pri objavi kandidatov v uradnem glasilu; kandidatje se priobčijo v glasilu po vrsti za različna mesta in po redu, po katerem so prijavili svoje kandidature. Ugovori proti takim kandidatom, ki na podlagi pravil niso opravičeni do kandidature, morajo biti višeni do 10. aprila. Glavni tajnik naj izda poziv za prijavljanje kandidatov v uradnem glasilu dvakrat med 1. januarjem in 1. februarjem.

(6) Glavni tajnik skrbi, da je vse v redu in pripravljeno, da začnejo volitve kot prej določeno, obvestiti mora članstvo najmanj dvakrat v uradnem glasilu med 15. marcem in 1. majem, kdaj se začnejo volitve; razposlati mora glasovalce s imeni kandidatov, na katerih so na sednji strani tiskane kvalifikacije posameznega kandidata. Glasovalci morajo biti v rokah družinskih tajnikov in tajnic do prvega maja.

(7) Volitve glavnih odborov so tajne in do glasovanja imajo pravico le tisti člani, ki so navzorni na društveni seji, kadar se vrše volitve. Društveni predsednik imenuje 3 človeke v poverilni odbor, ki poberejo glasovalce, preštejejo glasove in takoj sporoči rezultat volitev na seji; rezultat glasovanja se zanesi v društveni zapisnik. Rezultat glasovanja mora biti potrjen od društvenega predsednika in tajnika, ter opremljen s družinskimi pečatom, ter mora biti v gl. uradu najkasneje 10. dan po zaključku glasovanja. Poročila, ki pridejo kasneje v gl. urad, se ne vpisujejo. Glavni tajnik naznanja rezultat volitev v uradnem glasilu najkasneje 20. dan po zaključku volitev.

Glasovalci morajo biti tako urejeni, da bodo lahko umljivi in razločni, nad imeni kandidatov za predsednika naj bo označeno "voliti za čedna" in tako naprej do nadzornega odbora; nad imeni kandidatov na nadzorni osek naj bo označeno "voliti za tri" in nad imeni kandidatov na porotni osek naj bo označeno "voliti za pet".

(8) Kandidat, ki agira za svojo izvolitev bodisi ustmeno, ali pismeno, se ga kaznuje s tem, da se njegovo ime izbriše s liste kandidatov, ako se pa kandidatu še po volitvah dokaže, da je kršil točko pravil in je bil silajno izvoljen v glavni urad, ga mora, na podlagi dokazov, glavni odbor takoj odstaviti in na njegovo mesto stopi tisti kandidat, ki je prejel za njim največ glasov. Člen ali članica, ki krši točko pravil, ter agira za katerega izmed kandidatov bodisi ustmeno ali pismeno, zapade kazni enomesečne suspenzije, ter izrubi volilno pravico pri svojem društvu za dobo enega leta.

Vaška agitacija bodisi od katerekoli strani in v prilog bodisi katerekoli kandidator je strogo prepovedana, članstvo naj ima pri volitvah popolnoma prostot voljo brez vse višjivosti.

(9) Volitve glavnih odborov lahko spremeni redna konvencija s dvotretjinsko večino.

(10) Pri volitvah glavnih odborov odloča navadna večina oddanih glasov; v slučaju enakosti glasov se morajo vršiti obje volitve, katere potem odločujejo. Obj. volitve se morajo začeti 20 dni po priobčanju rezultata prvega glasovanja in trajajo dva meseca.

(11) Kandidat za glavnega odbornika mora biti najmanj eno leto neopretgnano član jednote. Kandidat na more biti član, ki je bil kdaj kaznovan zaradi poverljivega v jednoti ali izven jednote in pa tak član, kateremu se dokáže, da je na kak način izkoristil jednote.

(12) Glavni odborniki nastopijo svoja mesta s prvim januarjem po volitvah in njihova službena doba traja dve leti.

Clen X. "Izredne in odpoklene volitve", prvi stavek, točka 1, ki se glasi: "V slučaju smrti, odstopa ali odstavljajja katerekoli gl. odbornika se nominira in voli na njegovo mesto drugi odbornik s splošnim glasovanjem, razen kjer pravila določajo drugače ali če ni na konvenciji izvoljenega namestnika," naj se nadomesti s sledečim stavkom: —

Clen X. "Izredne in odpoklene volitve", 1. točka: — "V slučaju smrti, odstopa ali odstavljajja katerekoli gl. odbornika se nominira in voli na njegovo mesto drugi odbornik s splošnim glasovanjem, razen kjer pravila določajo drugače ali če ni izvoljenega namestnika."

Ta inicijativni predlog je bil predložen po br. Leo Zevalku na seji dne 12. novembra 1922 ter sprejet s dvotretjinsko večino navzočih članov na seji dne 10. decembra 1922.

RAZLOGI.

Ideja, da se voli glavni odbor naše organizacije potom splošnega glasovanja, je že stara. Članstvo se je večkrat izrazilo v razpravi glede pravil, da se naj ta napredna točka vpostavi v pravila in springfieldska konvencija je imela o tem že veliko debato.

Lansko leto, ko se je vršila potom "Prosveta" obširna razprava glede pravil za združevalno konvencijo, je 90 procentov članstva zahtevalo, da se voli glavni odbor potom splošnega glasovanja in delegatje so v tem osiru dobili tozadevna navodila od svojih društev. Človek bi bil stislj, da bi 90 procentov delegatov glasovalo za ta predlog, a bila je večina, dasiravno majhna, proti predlogu.

Nehote se nam valjuje misel, da so naše konvencije začele vzgiti po tisti poti, kot naše stare politične stranke. Ljudstvo, to je članstvo, s ogromno večino zahteva nekaj, do česar je po vsem upravičeno, ali tisti, ki se bili poslani na konvencije, da bi in se zahtevale naredili zakon, pa ravno nasprotno skopljajo.

Edini argument, katerega se so nasprotniki tega predloga posluževali na konvenciji, je bil, da naše članstvo še ni zmoglo samo sebe vladati. Povdarjalo se je, da naše članstvo ne zna razločiti glasovalce, da bi v slučaju volitev ne poznale osebno kandidatov itd.

Trditve, da je naše članstvo nezmo-

go samo sebe vladati, je absurdna in krivična. Ako bi naše članstvo res bilo tako ignorančno, kot si nekateri predstavljajo, kje bi bila potem naša napredna S. N. P. J.?

Tako radi se vsi brez izjeme poznamo, kako napredna in svobodna je naša SNPJ, pa ti pridejo nekateri in pravijo, da članstvo, iz katerega obstoji SNPJ, ni toliko zmoglo, da bi samo volilo svoje glavne odbornike.

Ako bi bilo članstvo res tako ignorančno, potem tudi SNPJ ne bi bilo danes tukaj. Naj nam vendar ne more nihče oporekati, ako trdimo, da je naša jednota danes za največja slovenska podpornica organizacija v Ameriki, ker jo je gradilo in jo še gradi naprej zavedno slovensko delavstvo v Ameriki.

Ta predlog bi bil prav gotovo predri na konvenciji, da ni osebnost igrala precej velike vloge straven. Kril je namreč bil, da je glavni odbor, oziroma društvo, h kateremu spada večina naših glavnih odborov, inicijativno ta predlog. In bilo je nekaj delegatov, ki so glasovali proti vsemu, kar je prihajalo iz tega "neosebnega" Chicagoa.

Zavedno delavstvo širom sveta se danes bori za splošno, enako in tajno volilno pravico, zavedno delavstvo zahteva pravico, da si same postavi na volilna mesta uradnike, potom splošnega glasovanja ali volitev, kajti to je vendar zahteva napredka, to je zakon demokracije. In dokler ne bomo imeli pri naši organizaciji te točke v pravilih, tako dolgo ne moremo trditi, da je naša organizacija napredna v vsakem osiru.

Je pa tudi s gospodarskega stališa priporočljivo, da se volijo glavni uradniki potom splošnega glasovanja, kajti čas na konvenciji je precej drag. Zvedna konvencija je stala članstvo ni manj kot \$225.00 dolarjev na uro in ker bo prihajala konvencija na podlagi zaključkov zadnje konvencije, je vsake večje, je pa razumljivo, da bodo tudi stroški veliki večji. Pri splošnem glasovanju pa ne bi imeli drugih stroškov kot tiskanje glasovnic in pa znamke, da se iste razposiljejo. Tukaj se lahko pri prihrani lepe stotake.

Apeliramo na članstvo naše jednote, da bi glasovali ta inicijativni predlog takoj v pretes vzeli, da pride čim prej na glasovanje.

Za društvo Sokol, stev. 98, SNPJ, Frank Kotan, predsednik, Ignat Volk, tajnik, Thomas Golobich, blagajnik.

INICIJATIVA.

Društvo Zvezdnost, stev. 59, SNPJ, v DePue, Ill., je na redni mesečni seji dne 17. decembra, 1922, razpravljalo o določbah jednotnih pravil, ki se bavijo s visokostjo zavarovanja bolniške podpore. V to svrhu predlaga sledečo spremembo v pravilih:

Predlog.

Točka 7, XIV. člena, "Krajevna društva", ki se glasi: "Prosilci novega društva v starosti od 16. do 40. leta se smejo zavarovati za \$250, \$500, \$1000, \$1500 — ali \$2000 posmrtnine in za \$1, \$2, \$3, \$4 ali \$5 dnevne bolniške podpore; prosilci od 40. do 45. leta se smejo zavarovati le za \$250, \$500 ali \$1000 posmrtnine in za \$1, \$2 ali \$3 dnevne bolniške podpore; prosilci od 45. do 50. leta se smejo zavarovati le za \$250 in \$500 posmrtnine in za \$1 in \$2 dnevne bolniške podpore. Prosilci od 50. do 55. leta starosti se smejo zavarovati le za \$250 posmrtnine in za \$1 dnevne bolniške podpore," naj se črta in nadomesti s sledečo točko:

Točka 7: "Prosilci novega društva v starosti od 16. do 40. leta se smejo zavarovati za \$250, \$500, \$1000, \$1500 ali \$2000 posmrtnine in za \$1, \$2, \$3 ali \$4 dnevne bolniške podpore; prosilci od 40. do 45. leta se smejo zavarovati le za \$250, \$500 ali \$1000 posmrtnine in za \$1, \$2 ali \$3 dnevne bolniške podpore; prosilci od 45. do 50. leta se smejo zavarovati le za \$250 in \$500 posmrtnine in za \$1 in \$2 dnevne bolniške podpore. Prosilci od 50. do 55. leta starosti se smejo zavarovati le za \$250 posmrtnine in za \$1 dnevne bolniške podpore,"

Točka 1, XX. člena, "Razredi", ki se glasi: "Slovenska narodna podpornica jednota ima pet zavarovalnih razredov za posmrtnino in pet razredov za bolniške podpore. Posmrtninski razredi so \$250, \$500, \$1000, \$1500, \$2000. Bolniški razredi so: \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevno. Pripravki vseh petih posmrtninskih razredov so naloženi v posmrtninskem skladu, pripraveki vseh petih bolniških razredov pa v bolniškem skladu in vsak sklad se vzdržuje zase."

Točka 1, XXI. člena, "Razredi", ki se glasi: "Slovenska narodna podpornica jednota ima pet zavarovalnih razredov za posmrtnino in štiri razrede za bolniške podpore. Posmrtninski razredi so: \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000. Bolniški razredi so: \$1, \$2, \$3 in \$4 dnevno. Pripravki vseh petih posmrtninskih razredov so naloženi v posmrtninskem skladu, pripraveki vseh petih bolniških razredov pa v bolniškem skladu in vsak sklad se vzdržuje zase."

Točka 2, XXI. člena, "Pristopnina in assessment" v šteti vrsti naj se črtajo sledeče besede: "— in kdor se zavaruje za \$5 bolniške podpore, plača \$5 pristopnino."

Točka 2, XXI. člena, "Pristopnina in assessment" v šteti vrsti naj se črtajo besede: "— in \$4 za \$5 bolniške podpore."

Točka 6, XXI. člena, "Pristopnina in assessment" naj se predzadnji stavček "Opomba" pod plačilno lastvico člena z \$3.50 a tem, da se temu sledeče besede "in za \$5 bolniške podpore \$4.40" črta.

Toč. 2, XXII. člena, "Bolniška podpora", ki se glasi: Podpora se izplačuje pri prvih šest mesecev bolezni po eden, dva, tri, štiri ali pet dolarjev dnevno, po preteku šestih mesecev pa po petdeset centov, eden dolar, dolar in pol, dva ali dva in pol dolarja dnevno, dokler ali član na temelju zdravniške izjave umre za delo. Za prve tri dni bolezni se ne izplača nobena podpora," naj se črta in nadomesti s sledečo točko: —

Točka 2, "Podpora se izplačuje pri prvih šest mesecev bolezni in njenih posledic po eden, dva, tri ali štiri dolarje dnevno, po preteku šestih mesecev pa po petdeset centov, eden dolar, eden dolar in pol ali dva dolarja

dnevno, dokler je član na temelju zdravniške izjave umre za delo."

RAZLOGI.

1. Prišli smo do prepričanja, da ni naša bratska organizacija prav nič na dobičku s tem, da daje tako visoke podpore, pač pa je obratno, valed članov, ki so zavarovani na \$5 dnevne podpore trpi ostalo članstvo, ki je za nižje podpore zavarovano, ker se s visoko podporo bolniški sklad naglo prazni.

2. Priznavamo, da smo zavarovani v bratski organizaciji v svrhu, da se s pomočjo organizacije medsebojno podpiramo v slučaju bolezni ali nesreče. Uverjeni pa smo tudi, da nismo na to v organizaciji, da bi le nekateri člani v vsem vzdrževali, da si smo vedno pripravljeni v slučaju potrebe podpirati.

3. Ker prevelike ugodnosti naše bratske organizacije preprosto izabiho člani v njih korist s tem, da se zavarujejo za najvišjo bolniško podporo, ne valed tega, ker jim je organizacija tako pri sreči, da bojevo vsi prispevati v organizacijo kot drugi člani, temveč valed tega, da ob prvi priliki poberejo iz jednotne blaginje ne le samo njih lastne prispevke, temveč za stotine drugih bratov in sester. Običajno se zavarujejo za visoko bolniško podporo ljudje, ki pričakujejo, da se jim boe izplačalo.

4. Iz poročil gl. odborov (kateri imajo gotovo dober vpogled v postopanje članstva) posnemamo, da so člani, ki so zavarovani na visoko podporo, navadno večkrat bolni in običajno tudi dalj časa kot člani za nižjo podporo na isti bolezni. Gotovo se za eden ali dva dolarja ne izplača biti danes za vsako maleznost, pri tem ko se za \$5 dnevne bol. podpore.

5. Ako ostanemo vsi bolniški skladi kot so, bodimo pripravljeni na izredno naklado v bližnji bodočnosti. Kako ljubimo izredne naklade, nam je vsem znano: torej preprečimo nepotreben podpiranje med članstvom, dokler je še čas. Pri naši bratski organizaciji smo se že zadnjih pet let snali obvarovati, da nismo imeli nakladi. Skrbimo, da jih tudi v bodoče ne boe treba in ta sprememba je po našem mnenju najboljši pripomoček temu. Naše društvo je prišlo do prepričanja, da je \$4 dnevne bolniške podpore zadosti visoka zavarovalnina.

6. Iz gori navedenih najvažnejših razlogov o potrebi spremembe jednotnih pravil v točko, da se v bodoče se sprejemajo člani za \$5 dnevne bolniške podpore; razumljivo pa je, da člani sedaj zavarovani na \$5 dnevne bol. podpore bodo ostali zavarovani na isto zavarovalnino. Torej apeliramo na cenjena bratska društva, da o predlogu razpravljajo na svojih sejah in ga podprejo v zadostnem številu, da boe mogla iiti na splošno glasovanje, ker smatramo za veliko korist jednoti.

Inicijativa je bila predložena in čitana na seji po br. Ignat Jane dne 19. novembra 1922, ter sprejeta s dvotretjinsko večino navzočih članov na seji društva dne 17. decembra 1922.

Za zdruštvo "Zvezdnost", št. 59, SNPJ v DePue, Ill. Ignat Jane, predsednik, John Euglich, tajnik, John Kom, blagajnik.

INICIJATIVA.

Društvo Zdravitev, stev. 333, SNPJ, v Elaine, Ohio, je na redni mesečni seji dne 10. dec. 1922 razpravljalo o stanju bolniškega sklada, v katerem je glasom četrtletnih in polletnih računov vedno večji primanjkljaj. Naše društvo je prišlo do zaključka, da največ primanjkljaja povzročajo visoki razredi za bolniško podporo in valed tega smo se odredili inicijativni tozadevne točke v pravilih.

Predlog:

Točka 1, člena 20. "Razredi" naj se doda stavek: "Bolniški sklad naj se deli po razredih, tako, da se bodo razredi \$1, \$2, \$3 itd. dnevne bolniške podpore vzdrževali vsaki zase."

Točka 2, člena 20. "Razredi", ki se glasi: "Eden bolniški assessment mora biti vedno v rezervi, ki je naložen v bolniškem skladu, sorazmerno po razredih. V slučaju, da nastane primanjkljaj v bolniškem skladu, ima glavni odbor ali gl. izvršilni odbor pravice razpisati izredni assessment, kakor uvidi potrebno," ter se nadomesti s sledečo točko: —

Točka 3, "Eden bolniški assessment mora biti vedno v rezervi, ki je naložen v bolniškem skladu sorazmerno po razredih. V slučaju, da rezerva kategorije bolniškega razreda pod enomesečni assessment prisadnega razreda, ima gl. ali gl. izvršilni odbor pravice razpisati izredni assessment za določeni razred, v katerem je primanjkljaj."

RAZLOGI:

S. N. P. J. je bratska organizacija, v kateri smo vsi enakopravni. Ne smatramo pa za enakopravnost, ako morajo člani, ki so zavarovani na nizko podporo, zalagati primanjkljaj, katerega povzročijo člani, ki so zavarovani za visoko podporo. Ako bi se mogel vsak sklad vzdrževati zase, bi se odpravilo precej simulacije, kajti največ simulacije se pripeti pri članih, ki so zavarovani za visoko podporo. Razumljivo je, da člani, ki je zavarovan za \$1 ali \$2 dnevne bol. podpore, ne bodo simulirali, ker se mu ne izplača, dokler član, ki je zavarovan za \$4 ali \$5 dnevne bol. podpore, se izjaha za to podporo, ne da bi mu bilo treba dati v valed tega se pogosto pripetijo slučajji, da član zavarovan za tako visoko podporo brez potrebe podaljša bolezni. Prepričani smo, da se bodo bolniški sklad zupet opomogel, ako je sprejeta naša inicijativa. Apelliramo na bratska društva, da podpirajo naš predlog v zadostnem številu, da pride na splošno glasovanje.

Inicijativa je bila predložena in čitana na seji po br. Anton Vehar dne 12. novembra, 1922, ter sprejeta s dvotretjinsko večino navzočih članov na seji društva dne 10. decembra 1922.

Za društvo Zdravitev, stev. 333, Elaine, Ohio. (Počet) Po: Nick Glogovick, predsednik, Paul Horv, tajnik, Josef Matul, blagajnik.

Inicijativa je bila predložena seji glavnega odbora SNPJ, katere se je vršila dne 25. do 27. jan. 1. l. in ka-

teva je proučala, da so se društva ravzala v smislu pravil in da so predlogi v soglasju s našimi izjavo in pravili SNPJ, za to grede sedaj na javno razpravo.

V teku devetdeset dni od današnjega datuma mora predloge podpirati toliko društev, da skupno reprezentirajo najmanj dvajset odstotkov vsega članstva jednote, kajti če ni to podpore, se morejo iti predlogi na splošno glasovanje.

Vaško društvo, ki podpira predlog ali predloge, mora za to glasovati s najmanj dvotretjinsko večino na seji navzočih članov. To je treba naznaniti gl. tajniku do 22. maja 1. l.

Javna razprava je dovoljena devetdeset dni in mora po pravilih prenehati s 22. majem 1. l.

Društvo, ki podpira inicijativni pred-

log, mora naznaniti, kateri predlog podpira, kar označi s številko društva, ki je vzele inicijative.

Matthew J. Turk, gl. tajnik SNPJ.

Darovi v sklad izrednih podpor. Nabrano med člani društva št. 188, v Dawson, N. M. \$ 12.00. Prejšnji izkaz 234.60. Skupaj poslano v tem letu

na glavni urad \$246.60. Vincent Cankar, preds. SNPJ.

</

Slasten in prijeten okus

in bogata, zlato-rujava barva naredi

PRAVO KAVO,

katero lahko vsak čas imate, ako pridenete

Franckovo cikorijo

navadni kavi, tako kot denete sol v jed.

Vprašajte grocerista

Za pravo Franckovo cikorijo—zavita je v štirioglatih 1/2-lb. zavojih—Ena sama poskušnja vas prepriča.

Pazite na kavin mlin.

Na vsakem zavoju.

HEINR. FRANCK SONS, Inc., FLUSHING, N. Y.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA

Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

DENAR V STARO DOMOVINO.

Za Jugoslavijo:		Za Italijo:	
100 dinar	\$ 1.60	100 lir	\$ 5.60
1000 dinar	12.50	500 lir	28.00
10000 dinar	115.00	1000 lir	51.00

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Posojujemo in vzamemo posojila na prva vknjibe (Mortgage). Prodajamo lote in farme.

MLADIČ & VERDERBAR,

1334 West 18th Street CHICAGO, ILL.

Odvetniška in javno-notarska pisarna

F. A. BOGADEK,

200-203 Walsh Building, PITTSBURGH, PA.

434 Diamond Street

Izgotavljam pooblastila, kupne in darovalne pogodbe, protnje za dobiti svojce z stare domovine in vse druge starokrajske uradne spise. Posredujem pri zapuščinskih razpravah. Moja pisarna je blizu korta.

Poslovadja za slovenski oddelek: LOUIS KVEDER, kateri je izgotavljal vse v notarski posej spadajoče spise v STAREM KRAJU in TU.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebšćine.

Garantiramo dele in blago. Izdeluje po smernih cenah val rok

VICTOR NAVINSEK,

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA

F. KERŽE

1142 N. E. Dallas Rd. CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:

Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti naj boljše blago za najnižje cene.

Nadrti in vosei ZASTONJ.

REGALIJE ZASTAVE

in tako vse društvene potrebe za smerno cene in dobro blago.

Obratite se na:

EMIL BACHMAN, Inc.,

2167 So. Hamlin Avenue CHICAGO, ILL.